СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 285. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 10-го грудня 1941. No. 285. Jersey City, N. J., Wednesday, December 10, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Формальне Виповідження Війни Японії

Обидві Палати Конгресу Ухвалюють Резолюцію Про Военний Стан Між Злученими Державами і Японією

ПРЕЗИДЕНТ ВИГОЛОШУЄ В КОНҐРЕСІ СВОЄ ПОСЛАННЯ У СПРАВІ ВІЙНИ

ВАШИНГТОН. — Обидві палати конґресу зійшлися на спільну сесію, на яку прибув президент Рузвелт, щоб особисто виголосити своє послання у справі тих военних подій, що звязані з нападом Японії на американські посілости, дня 7. грудня. В палаті послів було 388 голосів проти одного (мис Жанет Ренкін, посолка з Монтани, републиканка, голосувала проти виповідження війни Японії, подібно як і в 1917. році, коли то голосувала проти виповідження війни Німеччині), а в сенаті всі 82 сенатори заявились за формальне ствердження, що Злучені держави находяться у війні з Японією. Це важне й історичне рішення наступило по 6 і півмінутовій промові президента Рузвелта, в якій він представив членам Конгресу брутальний, зрадницький і неспровокований напад Японії на американські посілости на Далекому Сході. Стверджуючи факт, що Японія напала несподівано й зрадливо на Америку, президент Рузвелт заявив: „Я вірю, що виявляю волю Конґресу та цілого народу, коли скажу, що ми не тільки будемо боронити себе до останнього, але запевнимо, щоб ця форма зради ніколи більше не загрожувала нам". Закінчив послання вірою в перемогу Америки словами: „Так нам Боже допоможи!'.

НЕМА ЗГАДКИ ПРО НІМЕЧЧИНУ Й ІТАЛІЮ

ВАШИНГТОН. — У свойому посланні до Конґресу, в якому домагався виповідження війни Японії, президент ані одним словом не згадав про Німеччину та Італію, які, як відомо є офіційними союзниками Японії. Щойно пізніще вийшла заява з Білого Дому, в якій кажеться, що Німеччина пхнула Японію до війни зо Злученими Державами, щоб тим робом перешкодити в доставі американської допомоги ворогам держав „осі".

НЕПЕВНЕ СТАНОВИЩЕ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ

ВАШИНГТОН. — Новий совєтський амбасадор Максим Літвінов прибув до Вашингтону та зложив офіційну візиту президентови Рузвелтови та секретареви стейту Голови. Одначе, запитаний журналістами, яке становище забере Росія у звязку з японсько-американською війною, Літвінов відмовився відповісти на це питання. Вашингтон жде на заяву в цій справі з Кремля, але й большевицький уряд задержує многозначучу мовчанку. Загально в Америці є таке переконання, що Росія повинна негайно виповісти війну Японії, як це зробили інші союзники Америки.

АМЕРИКА БУДЕ ДАЛІ ПОСИЛАТИ ДОПОМОГУ АНҐЛІЇ

ВАШИНГТОН. — Заявляючи, що напад Японії був підготований Німеччиною, щоб тим робом відвернути американську допомогу від Анґлії, речники Білого Дому заявляють, що не зважаючи на війну на Тихому океані, Америка буде далі посилати военні матеріяли та узброєння до Анґлії.

ЗБІЛЬШАЮТЬ АРМІЮ ДО ДВОХ МІЛІОНІВ

ВАШИНГТОН. — Військові чинники заявляють, що плянується негайний призив 500,000 нових новобранців, щоб довести число американської армії до двох міліонів. Департамент війни заявляє, що він має узброєння на таку скількість людей, а ходить лиш про заряджєння уряду.

ЦЕНЗУРА НА РАДІО І ЧАСОПИСИ

ВАШИНГТОН. — Департамент маринарки повідомляє, що він домагатиметься примінення т. зв. Акту Шпіонажі з 1918. р., яким забороняється друкувати в пресі чи передавати радієм такі новинки, що відносяться до льокації чи руху армії, фльоти чи літаків, та які можуть вийти на користь ворогам держави.

ПРИДЕРЖУЮТЬ ГОРОЖАН ВОРОЖИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН. — Федеральні й стейтові власти перевели численні арештування головно серед японських горожан, що замешкують Злучені Держави Америки. Найбільших арештів доконано на західному побережжі Америки, а саме в Каліфорнії, де було велике число японців. В Ню Йорку поліція виарештувала численних німецьких і італійських горожан, яких американські власти уважають підозрілими й непевними. Масові арештування німців, італійців і японців переведено рівнож в Панамі.

ПЕРШІ АМЕРИКАНСЬКІ ЖЕРТВИ НА ПАЦИФІКУ

ВАШИНГТОН, 8. грудня.—З Білого Дому подають, що японський напад на Перл Гарбор, Гонолюлю, остров Оагу та інші, спричинив 1,500 вбитих жертв, а стільки само є ранених. Рівнож знищили японці один старий военний корабель, один нищівник та ушкодили інші кораблі.

ПОНОВНЕ БОМБАРДУВАННЯ МАНІЛІ ТА ФИЛИПИНСЬКИХ ОСТРОВІВ

МАНІЛЯ (Филипинські Острови), 9. грудня. — Японські літаки виконали поновний рейд на Манілю та її бомбардували. Досі не обчислено, скільки було жертв в людях. Військові власти не підтверджують вісток, начебто японці зробили десант на остров Любенґ, 65 миль на полудне від Манілі. В Кларк Філд згинуло 200 людей, в Давао 100 і в Баґуйо 50.

ВОРОЖІ ЛІТАКИ НАД КАЛІФОРНІЄЮ

САН ФРАНЦІСКО (Кал.), 9. грудня. — Звідомлення армії подають, що 15 ворожих літаків літали над Сан Хозе та над іншими місцевостями Каліфорнії для розвідних цілей. Здогадуються, що в поблизкі західного побережжа кружляє десь японський літаконосець, звідки й прилетіли згадані літаки. В понеділок заряджено перший раз нічне затемнення в таких містах як Лос Анджелес, Сакраменто, Сіятл і пр.

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА В ПОГОНІ ЗА ЯПОНСЬКОЮ

ГОНОЛЮЛЮ, 9. грудня. — Вістки, що надходять з Гавайських Островів, подають, що по двох днях японських рейдів на американські посілости, які спричинили около 3,000 жертв у людях, американська фльота вже натрапила на японську та повела поспішну погоню за японськими кораблями, між якими мають бути літаконосці, з яких вилетіли були літаки, що в неділю бомбардували Перл Гарбор, Гікам Філд та саме місто Гонолюлю. Нема офіційного потвердження вістки, начеб то японці заняли острови Ґвам і Вейк.

ЯПОНЦІ ХВАЛЯТЬСЯ ВСТУПНИМИ УСПІХАМИ

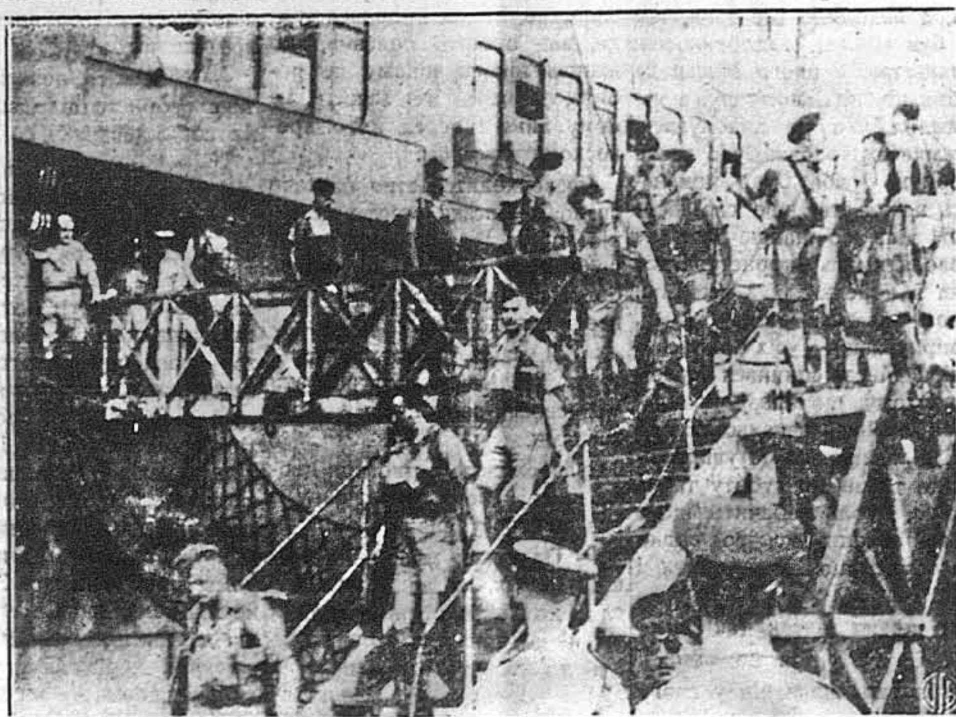
Японські звідомлення, передавані через радіо, говорять, що в своїм вступнім нападі на американські бази і збройні сили на Далекім Сході, японці осягнули великі успіхи. Вони затопили два тяжкі американські кораблі і один замітач мін, а тяжко ушкодили чотири кружляки. Також знищили 300 американських літаків, з них сто на земли, а 200 в повітрі.

ПІДДАЧА ТАЙЛЯНДУ

Тайлянд, під першим напором японських військ, відразу піддався японцям і почав переговорювати з ними в цїли замирення. Японські війська заливають Тайлянд і є побоювання, що звідтам вони зачнуть наступати на Британську Маляю, на якій положена база Сінґапур. Спроби японців безпосередно напасти на Маляю британці відбили.

ДАЛЬША БОРОТЬБА В ЛІБІЇ

В Лібії боротьба повзів продовжається. Повзи держав „осі" чимраз більше слабнуть і відсуваються далі на захід. Околиці біля Режеґа цілком очищені з військ, держав „осі", говорять британські звідомлення. Німецькі й італійські звідомлення стверджують завзяту боротьбу в Лібії і кажуть, що їхні сили в дефензиві.

ПРОТИ ЯПОНСЬКОЇ ЗАГРОЗИ.—Відділ канадійських військ висідає у Гонгконгу для скріплення гарнізону проти японців.

АНҐЛІЯ ВИПОВІЛА ВІЙНУ ЯПОНІЇ

ЛОНДОН. — Минулого понеділка британський премієр Винстон Чорчил виголосив в парляменті промову, в якій обговорював справу війни між Японією і Америкою. Чорчил говорив, що дурійка, яка опанувала націстичною Німеччиною, тепер уділилась також Японії. Цю дурійку треба буде вирвати з корінем всюди, де вона проявляється. Нова війна, говорив Чорчил, розкриває нові небезпеки для Британії і Америки. А тому оба краї мусять здвоено працювати, щоб засобити себе належно зброєю і амуніцією. Головно потрібно побільше виробляти повзів і літаків. Бо це ті два роди зброї є найважніші, говорив він. Про виповідження війни Німеччині й Італії з боку Америки Чорчил не згадував нічого. В згаданій промові Чорчіл, в імені Британії, виповів Японії формально війну.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ ХОТІЛИБ БОРОТИСЬ ЗА АМЕРИКУ.

ЛОНДОН. Багато американських летунів, що вступили як добровольці до британської армії та боряться проти держав „осі", на вістку, що Америка вступила до війни з Японією хочуть повертати до Америки, щоб вступати до американських збройних сил. Британські власти говорять, що в засаді вони не мають нічого проти того, але тепер нема часу про те думати. Можливо, що за якийсь час летуни будуть відпущені.

ЗАГАДОЧНА ПОВЕДІНКА ДЕРЖАВ „ОСІ".

БЕРЛІН. — Німецькі ґазети і політичні кола нічого не згадують про виповідження війни Америці у звязку з війною Японії з Америкою. Вони поводяться загадочно. Деякі з них кажуть, що Німеччина не є зобовязана відразу виповідати Америці війну і може заховувати певний час такі самі відносини з Америкою, які заховувала Японія з Совєтами, як Німеччина вступила з ними у війну. Та появляються в ґазетах такі „дискусійні голоси, які натякають, що Німеччина може вже в наступних днях формально виповісти війну Америці. Невтральні кола говорять, що тої можливости не треба виключати, бо після всякої правдоподібности Японія, як рішилась заатакувати Америку, мусіла наперед дістати запевнення від держав „осі", що ті відразу стануть по її стороні. Але деякі знавці кажуть, що під теперішну хвилю ні Америка, ні Німеччина, не хочуть встрявати в отверту війну. Тому можна сподіватись, що ще декілька тижнів між двома згаданими краями заіснує те саме відношення, що тепер. В подібний спосіб відноситься й Італія до японсько-американської війни, з тою ріжницею, що Італія підкресляє ще більше свою нехіть вступати в війну з Америкою.

КИТАЙ ВИПОВІВ ВІЙНУ ЯПОНІЇ, НІМЕЧЧИНІ И ІТАЛІЇ.

ЧУНКІНҐ. — Китайський націоналістичний уряд в Чункінґ формально виповів війну Японії, Німеччині й Італії. Хоч той уряд вже пятий рік провадить війну з Японією, але щойно тепер він ту війну проголосив формально. Причиною було це, що Америка на основі свого колишнього невтральнестевого закону не моглаб добровільно доставляти Китаєві военних продуктів, колиб він офіційно назвав себе „воюючим краєм".

НІМЦІ ЗАНЕХАЛИ НА ЗИМУ МОСКВУ.

БЕРЛІН. — Представник німецької армії заявив, що німецький штаб порішив на зиму заперестати спроби здобуття Москви. Причиною цього є страшні морози, які заморожують ґазоліну в повзах і літаках. Чоботи вояка примерзають до ґрунту, як він спиниться на хвилину на однім місци. Тепер зима буде рішати про военні операції, заявив цей представник німецької армії. Але, додав він, це не значить, що боротьба зовсім припиниться. Льокальні сутички будуть постійно відбуватись.

СОВЄТИ ПОБОЮЮТЬСЯ НІМЕЦЬКОЇ ОФЕНЗИВИ БІЛЯ РОСТОВА.

КУЙБИШІВ. — Совєтські урядові кола побоюються, що вже в короткому часі німці розпічнуть офензиву біля Ростова, щоб відзискати втрачені околиці і тим привернути надірваний престіж своїх збройних сил. В тій цїли, кажуть совєтські кола, на фронт біля Ростова прибув сам шеф німецької армії, ген. Бравхіч.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІЙНА

Те нещастя, яке президент Рузвелт і американський уряд пробували на всі способи відвернути від американського народу — таки нас не минуло. Злучені Держави опинились у дійсній війні. І не зо своєї вини. Не з вини президента чи американського уряду, ні з вини американського народу. Вони зістали несподівано нападені в такий спосіб, що війна, формальна і справжня, стала не то неминучою, але дійсністю.

В такому моменті, кожний американський громадянин, кожна організація і кожна церква навіть не питають себе, що їм робити. Кожний, що дорожить американською землею сам знає, який є його обовязок. Ось тому навіть ті, що найзавзятіше поборювали заграничну політику адміністрації, як карні й патріотичні громадяни відразу тепер замовкли і визнали, що тепер пора на те, щоби була в краю єдність, щоб усі матеріяльні й духові засоби могли бути вжиті на те, щоб Злучені Держави вийшли з цеї війни переможними. Це є наскрізь природне явище, якщо тільки мається до діла з людьми патріотичними, щиро відданими американській землі.

У такій хвилі випадає сказати слово ще й від тих американців, що є з української крови. Та нам здається, що нема потреби широко про це писати, бо ми свято переконані, що все американсько-українське громадянство вже давно стануло твердо при президенті Рузвелті. Воно вже давно, ще на Конґресі Американських Українців у Вашингтоні, виявило свої політичні відчування і заявилось всеціло попирати заграничну політику президента Рузвелта та все те, що відноситься до оборони краю. І, як знаємо, не остало воно при словах. Маємо вже докази, що між першими американцями, що погибли за Америку, були американські вояки з української крови. Знаємо теж, як наші люди, а зокрема товариства, закуповують бонди краєвої оборони. Знаємо, як орґанізується всюди допомога жертвам війни, як пливуть з українських кишень грошеві жертви на Американський Червоний Хрест.

Минулої світової війни ще було багато між нами не-горожан. Тепер вже більшість американсько-українського громадянства складається з тих, що роджені й виховані на американській землі. А решта — це ті, що прибули вправді зо старого краю, але вже є десятки літ горожанами цього краю. Остав тільки дуже маленький процент не-горожан. Але й ті останні є цілком певно теж з Америкою, бож лиха від неї не зазнали, а тільки захист і можність жити.

Ось так, на нашу думку, виглядає американсько-українське громадянство, коли приходиться нашому краєви входити в таку велику війну, якої людська історія ще не знала. А діла покажуть, що ми не помилялись. Американські українці віддадуть за Америку все, що від них вимагатимуть, включно зо життям.

Апель През. Рузвелта до Гірогіта

Щоб добре зрозуміти, як прийшло до війни на Далекому Сході між Злученими Державами і Японією, треба брати під увагу той надзвичайний крок, за який взявся президент Рузвелт, висилаючи особисте послання до японського цісаря Гірогіта. Будучи свідомим того, якою траґедією мусілаб стати війна між Америкою і Японією для усіх тих народів і держав, що булиб у ту війну замішані, през. Рузвелт рішився в останній мінуті пробувати відвернути ту катастрофу в такий спосіб, що звернувся у тій справі особисто до японського цісаря. А це тому, що був свідомим того, що особа цісаря є в Японії освяченою, та що він один може своїм впливом заважити на тому, щоб не було війни.

З цього виразно видно, що през. Рузвелт ужив усіх можливих способів, щоб відвернути від Злучених Держав війну, зокрема війну на Тихому океані.

У своїм особистім апелю до японського цісаря през. Рузвелт підкреслив у першу чергу те, що вже тому яких 100 років американський президент простягнув Японії руку до згоди, звертаючись у цій справі прямо до японського цісаря. І така згода дійсно наступила. А її наслідок був такий, що обидва народи, американський і японський, жили довгий час у згоді й добробуті. Ось те співжиття тепер загрожене, писав президент, а це, що тепер діється на Далекому Сході, каже побоюватись траґічних наслідків. А прецінь так є, писав президент, що таки може бути ограничений конфлікт між Китаєм і Японією та задержаний мир на Пацифіку в такий спосіб, щоб ті ріжні народи, що замешкують ріжні тамошні землі, жили в згоді, не лякаючись нападу сусідів та не гнулись під тягаром видатків на зброєння. Щоб таке сталось, писав президент до Гірогіта, треба, щоб Японія і Злучені Держави погодились щодо цього, що мусить бути усунений всякий рід мілітарної загрози.

Про щож властиво йшло Злученим Державам, щоб запанував мир на Далекому Сході?

Відповідь на це дістанемо з дальшої частини відручного письма през. Рузвелта до японського цісаря, з якого виходить, що іде тут про Французький Індо-Китай, який заваленний японськими військами, хоч ніхто не загрожує Індо-Китаєви.

Супроти цього, що Індо-Китаєви не грозить ніяка небезпека, пише призидент, народи Филипин, Маляйських Островів, Сіяму й інші питаються, проти кого збирає Японія воєнні сили в Французькім Індо-Китаю.

Далі президент Рузвелт запевняє японського цісаря Гірогіто, що Злучені Держави не мають рішучо ніякого ворожого заміру супроти Індо-Китаю, та що цілком певно не вступить на ту землю ні один американський вояк, як тільки не буде там японського вояка.

Далі президент запевняє цісаря, що й сусіди Французького Індо-Китаю не думають на нього нападати. През. Рузвелт запевняє японського цісаря, що навіть сам звернеться до китайського уряду, щоб він залишив Індо-Китай в спокою.

Ось таке письмо вислав президент Рузвелт до Гірогіта, закінчуючи його тим, що є святим обовязком їх обидвох супроти власних народів, сусідів і людства, привернути давню дружбу між Японією і Злученими Державами та здержати новий пролив крови і дальшу руїну світа.

Як знаємо, ось ті слова президента Рузвелта не знайшли благородного відгомону. Відповіддю на них був несподіваний японський напад на американські посілости, який започаткував пролив крови та війну між Японією і Злученими Державами та Великою Британією.

ЯПОНСЬКИЙ КАМІНЬ ЗА АМЕРИКАНСЬКИЙ ХЛІБ

Несправокований напад Японії на американські посілости на Тихому океані доводить до кінця ту добро-сусідську приязнь, що існувала між Америкою й Японією впродовж останніх 88 років. А почалася ця доба добро-сусідських відносин ще 1853 р., коли то американський адмірал Метю Пери „відчинив двері" до Японії та тим започаткував зближення Японії до американської та европейської цивілізації. Тоді Японія зачала входити в ряди цивілізованих народів. Американські учителі, священики, економічні експерти, місіонарі й ін. були тими піонірами, що цивілізували життя японців, відвертали їх від дикунських методів життя.

За тих згаданих 88 років Америка була дійсним добродієм для Японії та її народу. В 1853 р. Пери, „відчиняючи двері" до Японії, вможливив їй рівнож набуття заграничних ринків, чим причинився до великого економічного піднесення країни. В р. 1858 Японія підписала перший торговельний договір зо Злученими Державами Америки, який уможливив тисячам американських техніків і експертів прибувати до Японії та закладати варстати праці, що приносили користь зарівно японцям і американцям.

В 1894 р. Японія почала свої перші імперіялістичні підбої, коли пшла до війни з Китаєм через півостров Корею, який загарбала від китайців. Крім того Китай був примушений віддати Японії Формозу, при бережні острови та Полудневу Манджурію. Та в 1899 р. Японія піддержала т. зв. „політику відчинених дверей", в Китаю, яку започаткував секретар стейту Джан Гей.

Поміч Америки у війні з Росією.

В 1904 році Японія, почуваючи себе сильнішою, почала війну з Росією. В цій війні Америка допомагала Японії позичками та порадами. І завдяки цій помочі Японія перемогла московські сили на суші й на морі. За посередництвом президента Теодора Рузвелта, Японія заключила в Портсмавт, Н. Г. дуже корисний для себе мир з Росією.

Коли в 1907 р. виринули перші непорозуміння та тертя з Америкою через японську еміґрацію на західні побережжа Америки, Японія приобіцяла „договором чести" ограничити еміґрацію. В 1914 р. Японія забрала німецькі острови на Тихому океані та станула проти Центральних Держав, а в 1917 р. вона та Америка стали товаришами зброї, як 6. квітня 1917 р. Злучені Держави виповіли війну Німеччині та Австро-Угорщині.

Початки конкуренції на морі.

В 1918 р. починаються поволі розходження між Америкою й Японією коли ця остання почала на власну руку приготовлятися до окупації азійських просторів. Вони поглибилися ще більше, коли з Верзайської Мирової Конференції Японія вийшла цілком незадоволеною та почала на власну руку вести великодержавну імперіялістичну політику. В 1922 р. на Вашингтонській Конференції, скликаній президентом Гардінгом, Японія згодилася на ограничення своїх морських зброєнь, зобовязуючись не мішатися до внутрішніх справ Китаю. Та відносини між Японією і Америкою почали псуватися, коли 1924 р. Конґрес ухвалив припинення японської еміґрації до Америки, не зважаючи на протести президента Кулиджа та секретаря стейту Гюза.

Японія на шляху аґресії та підбоїв.

Та як Японія напала на Манджуко в 1931 р., відносини між Америкою й Японією увійшли в стадію цілковитого погіршення. Це погіршилось особливо тоді, коли в 1937 році Японія почала невиповіджену війну проти Китаю. Рік передтим вона підписала анти-комінтернський пакт та стала фактичним союзником і спільником гітлерівської Німеччини. Наслідок цього був такий, що в 1939 р. Америка виповіла договір приязні та торговельний пакт з Японією. В 1940 р. Японія загарбала французький Індо-Китай, вимушуючи на те „згоду" від переможеної Німеччиною Франції. В 1941 р. Америка заморозила японські капітали й кредити, перервала довіз нафти та заліза, як відповідь на японсько-німецьку приязнь. Японські мілітаристи, сподіючися швидкої перемоги Німеччини над большевицькою Росією, почали плянувати, як захопити Сибір та інші советські провінції на Далекому Сході. Та Німеччина не виправдала японських надій. Проте Японія приготовлялась до дальших підбоїв, тимразом в напрямі Сіяму, Бурмського Шляху та Голяндської Східної Індії.

Але й Америка не спала. Не дармували її союзники, Велика Британія, Голяндська Східна Індія та Китай. Від кількох тижнів велися між тими державами тайні переговори, скріплюються морські та повітряні бази на цілому Пацифіку та Далекому Сході.

Японія взялася тепер за дуже хитру та неприличну політику. Підчас коли її ґенеральний штаб приготовлявся до скритого й зрадницького нападу на американські посілости, цісар Гірогіто вислав до Вашингтону свого представника Сабуро Курусу, щоб він „торгувався" з Америкою за мир на Пацифіку. Стає тепер ясним, що висилка японського дипльомата була лиш паравано м, за яким приготовлявся давно плянований напад на американькі бази в Гаваях, Филипинах, Ґвам й інших островах.

Америка пробувала здержати Японію.

За яку ціну хотіла Японія виторгувати мир з Америкою? Як видається тепер, Японія не хотіла миру, а її домагання мали чисто тактичний характер, цебто, старалися виграти на часі, щоб якслід приготовити напад. За це Америка була досить умірковано ю щодо своїх домагань. Дуже можливо, що вона булаб виторгувала Японії якийсь мир з Китаєм. Та за це вона хотіла повної ґарантії, що японські війська не підуть на Східну Голяндську Індію та на Сіям.

Америка ніяк не могла уступити Японії. Бо японська експанзія, головно в напрямі Голяндської Східної Індії, загрожує ясно й недвозначно американським життєвим інтересам, зокрема Филипинським Островам, найдалі висуненій американькій базі на Тихому океані. А звідтам Америка черпає сирівці для свого промислу, головно ґуму, кавчук і ін. Крім того Вашингтон настоював, щоб Японія відтягнула свої війська з Китаю та по можности зірвала з завойовницькою політикою Німеччини й Італії. Та Японія вперто стояла при своїх домаганнях, висуваючи клич своєї політики т. зв. „велико-азійської сфери півдобробуту", цебто клич японського панування в Азії.

Минулого тижня президент Рузвелт запитав отверто Японію, для якої цілі вона громадить війська у Французькому Індо-Китаю. Японський уряд відповів, що там нема більш ніж 50,000 війська, яке прибуло там згідно з порозумінням з урядом маршала Петена у Віші. При кінці минулого тижня відбувалися безнастанні розмови між Голом та японськими представниками. Тоді, коли Америка висувала ясно й явно свої постуляти, японські делеґати кланялися багато, але мало говорили. Аж прийшла неділя 7. грудня ц. р., коли то японці з нечуваним цинізмом напали на американські бази на Тихому океані.

ЯПОНЦІ ОБІЦЯЮТЬ БЕЗПЕКУ АМЕРИКАНСЬКИМ ГРОМАДЯНАМ

ЛОНДОН. — Японське радіо виголосило заяву, що японський уряд дасть повну ґарантію безпеки американським і британським громадянам, інтернованим з огляду на війну. Він теж буде тих громадян добре трактувати, але під услівям, що такого самого доброго трактування зазнають японські громадяни, інтерновані Америкою і Британією. „Це війна поміж державами, а не поміж одиницями", говорило японське радіо.

ПОЛЬСЬКА АРМІЯ ЗРОСТЕ

КУЙБИШІВ. — Польський премієр Сікорскі, що тепер перебуває в Куйбишеві, заявив, що польська армія на території Советів не буде ограничена до двох дивізій, як це було передтим пляновано, але буде кілька разів більша в того. Він добився цього від Сталіна, в часі своєї останньої промови з ним.

МЕКСИКО ПЕРЕД ВИПОВІДЖЕННЯМ ВІЙНИ ЯПОНІЇ

МЕКСИКО СИТІ (Мексико). — Мексиканський уряд зірвав дипльоматичні зносини з Японією та приготовляється до виповідження війни, що станеться зараз, як тільки збереться конґрес на сесію.

БОҐОТА (Колюмбія). — Колюмбійський кабінет, під проводом президента Едуардо Сантоса, зірвав дипльоматичні зносини з Японією.

Формальне виповідження війни Японії проголосили вже: Коста Ріка, Сальвадор, Сан Домінго, Гаїті та Нікараґва.

НА СЕЛІ

Повість

(10) М. ШКОЛИЧЕНКА

В удачі своїй він не мав тієї міцної волі, а через те ніколи не бажалось йому, щоб його жінка могла мати такі ознаки волі; хоч і навпаки — жінки з рисами слабої волі і мягкої вдачі йому не були на стільки до вподоби, щоб він віддавав їм перевагу перед жінками з твердою волею. З чверть години стежив Мисак за Уляною Іванівною, але вона жадного разу не зиркнула на його навмисне, а так тільки, випадково, пробігла по йому очима два, а може й три рази. Мисак бачив з пароплаву, як Уляна Іванівна вкупі з дідом пішла по дорозі до Затишку і намагався простежити обох їх найдалі, алеж густа лоза швидко заслонила йому дві постатті і заховала десь у свойому зеленому морі.

Мисак спустився з пароплавного даху на палубу, подивився на людей і пішов до каюти. Присівши біля столика він приказав лакеєви подати йому чаю і повагом пючи його гадав собі про те, що він буде робити далі. Два кошики з грушами та яблуками він у Київі ще призначив свойому начальству, щоб з цього приводу мати нагоду признатись йому про свої власні діла та турботи і попрохати начальство не затримувати його на той час, коли розпічнеться будування, щоб найчастіше можна було йому навідуватись у Затишок і власним оком господарським бачити, що і як робиться. Наближаючись до виконання цього заміру, Лисак обмірковував усякі такі подробиці, щоб замір його вийшов удатним, звичайним, щирим, а не носив характеру взятки, піддобрювання, підкупу. Та як він про це не міркував, а виходило все таки, що це був підкуп, задобрювання начальства, а цього Мисак не робив ніколи і йому дуже неприємно було це виконувати, а тимчасом требаж було якось зробити, треба було признатись начальству про свої особисті діла, бо інакше йому не дозволятимуть користуватись хоча й короткими, а все таки доволі частими відпустками. Обміркувавши з усіх боків свої заміри, Мисак спинився нарешті на тому, що зразу признається свойому начальству про свої діла, проситиме увільнення що тижня на суботу та на неділю, і коли побачить, що з цього виходитиме, то видно тоді буде, що слід робити і далі.

Як поклав Мисак, так і зробив. Другого дня по приїзді в Київ нарядився він у свого нового мундура і пішов на кватиру до свого начальс.....

Начальство було саме в благодушному настрою, досить привітно зустрінуло свого чиновника, запросило до кабінету і запитало, з якої нагоди надумався Мисак за довгі роки хоч раз відвідати своє начальство. Мисак змішався трохи, але отверто пояснив, що візитів ніколи нікому не робить, а через те лежить на йому вина і перед його превосходительством.

Превосходительство ласкаво зняло з Мисака вину при такій нагоді і подало Мисакови папіроску. Мисак відмовився, бо не курив ніколи, і нарешті перейшов до діла.

— Я, ваше превосходительство, наважився потурбувати вас своїми особистими проханнями.

Превосходительство при цьому слові зробило серіозну і навіть строгу фізіономію.

— Прохання моє, — поспішив Мисак, — не дотикається ні до побільшення жалування, ні до чинів, ні до ордерів і ні до чого такого іншого, а я мав думку отверто переказати вам про цілком особисте ... діло, але звязане з службою тим, що мені безумовно треба буде відлучатись на один день що тижня і так в протязі цілого літа. З цього приводу і осмілився я потурбувати вас зарані.

Превосходительство з н о в у зробилося благодушне і ласкаво відповіло:

— Розкажіть, розкажіть, яке таке особисте діло відриватиме вас від служби?

Мисак прокашлявся і розпочав довгеньку промову, пояснюючи превосходительству свою самотність, турботи за будуччину, брак матеріяльних засобів і всі ті мотиви, які спричинилися виробленню того пляну, що вимагає тепер останнього виконання. Його превосходительству подобався такий Мисаків плян і він декілька разів досить щиро висловив Мисакови свої симпатії за такий розумний напрямок у його життю; з подробицями випитував про Затишок, де він саме, який має вигляд, які дерева посажені, як розмежований доріжками, де стоятиме будинок, — чи зараз біля дороги, чи в дворі, — який вигляд матимуть ворота, коли ма Мисак оселетись у свойому Затишку і чи родить уже його сад садовину?

Мисак в подробицях відповідав на всі запитання, а на останні двоє так пояснив його превосходительству:

— Служити я буду, поки не скінчиться мені пятьдесять років, а тільки діждуся цього дня — зараз же в одставку тай на відпочинок у Затишок. А що до мого саду, так цього року він уродив так добре, що дав спромогу наділити більше як сто душ вдів та сиріт ріжною садовиною на минулого позавчора Спаса.

(Дальше буде).

НІМЕЦЬКА АМБАСАДА ЗАПЕРЕЧУЄ ПОГОЛОСКИ ПРО ВИЇЗД З ВАШИНҐТОНУ

ВАШИНҐТОН. — Німецька амбасада заперечує чуткам, начеб її урядовий персонал приготовлявся до виїзду з Вашинґтону, та що тому палять офіційні акти в амбасаді. Нічого подібного, кажуть німці, нема.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЩО ЗА СИЛА ЯПОНІЯ?

Коли тепер Америка найшлася в війні з Японією, просто кожному цікаво знати: яку силу представляє Японія? Як звичайно по виповідженні, багато людей буде говорити не зовсім щиро. Тому й краще дивитися на те, що говорили люди до виповідження.

Ось що каже Вилфрид Флейшер, котрий побував довгі часи в Японії, де був редактором великої японської газети англійською мовою, в своїй книжці про Японію:

„Її резерви стоять низько, її ресурси зникають, її настрій підорваний невдачею в непопулярній війні в Китаю та зростаючими труднощами її народу, а її міста, збудовані з паперу й тоненького дерева, є немилосердно виставлені на повітряні атаки, які посіяли би широку поляку серед народу, що ніколи ще не закоштував вав інвазії ні війни дома".

ВУЛЬКАНІЧНИЙ КРАЙ.

Свою книжку Вилфрид Флейшер затитулував: Вульканічний острів. Титул нагадує на факт, що японські острови це твір вульканічних сил землі. Вульканічні землі є змінливі й вибухові.

Та наголовок книжки Флейшера підсуває ще більше, бо не тільки признаки землі, але й певні признаки народу. Він натякує на змінливу, не сталу, вибухову натуру самих японців. Так і представляли часто японців географи, себто вчені, що описують краї й їх людей.

Зате вчені, що займаються суспільними відносинами, виводили японську натуру від впливу звязків японського народу з іншими народами. Багато з тих учених замітило наприклад японську агресивність, напасливість, а пояснення цієї признаки японської натури находили в боротьбі проти почуття нижчости.

ФАТАЛІСТИЧНА МОСКВА.

Ці спроби схопити основні признаки натури японців пригадують нам неменше начасні спроби схопити основні признаки московського характеру.

Кілька тижнів тому пробував це зробити Сайрос Л. Сулцбергер, кореспондент „Ню Йорк Таймса", що признає головною рисою москалів фаталізм. Описав цю черту знаменито великий московський письменник Лев Толстой, описуючи наїзд французького цісаря Наполеона на Росію. „Люди ждали приходу ворога без зворушення; вони не показували ніякого розгорячковання; вони не дерли нікого на куски".

Цю черту, що дивиться на всяку долю, що може стрінути людину, як не щось неминуче, Толстой приписує почутті, що людина сама найде в собі силу видержати всяку долю.

СВІЙ ПРО СВОЇХ.

У своїм заклику до німецького народу великий німецький письменник Томас Ман закликує німців скинути зо себе націстичне ярмо.

На мій погляд, цей заклик є теж портретом національної вдачі.

Бо щож інше робить цей великий німецький письменник, коли він каже, що націстичний уряд, котрий таке велике число німців вважає найбільшим благословенством німецької історії, є ніччим іншим, як ярмом? За кого властиво має Томас Ман своїх земляків, що в ярмі ходять, і цього не знають?

Ні, не за волів: бо, як на вола накласти ярмо, він певно відчуває, що йому наложено щось, що йому немило й йому самому непотрібне.

ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ ДЛЯ ОБОРОНИ

(Виготовлено Бюром Державних Донесень, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

З Білого Дому доносять, що до Голяндської Гвіяни, в Полудневій Америці, післано американський військовий відділ разом з голяндським військом для охорони копалень бокситу. Ці копальні постачали більше як 60 процентів бокситу, потрібного для алюмінієвої індустрії Злучених Держав Америки. Це зроблено за згодою Бразилії, війська якої охоронятимуть Гвіяно-Бразилійський кордон. З Білого Дому кажуть, що американське військо буде відкликане тоді, як теперішня небезпека мине.

Заграничні відносини.

Департамент державних справ доносить, що після конференції з представниками Британії, Китаю, Австралії та Голяндії, а тоді з представниками Японії, ним було представлено Японії плян відносно положення на Далекому Сході. Департамент твердить, що плян базується на недавно оголошеній політиці Злучених Держав Америки. Президент сказав на своїй пресовій конференції, що в даний мент американські торговельні кораблі на Пацифіку не мають узброюватись.

Поступ в армії.

Секретар війни, Стимсон, сказав на пресовій конференції, що армія „виявила знаменитий поступ" в теперішних маневрах в стейтах Каролайна. По його словам, донесення британців з Єгипту та Лібії підтверджують надзвичайно добре виконання американського воєнного знаряддя, яке там вживається.

Стимсон каже, що хоч велика відпорність тенків, післаних до Европи, ствердженa, армія замовляє нові тенки з литої сталі, які є міцніші. Начальник артилерії, генерал Весон, каже, що на виготовлення тих нових тенків мається $53,000,000.

Рекрутчина й фльота.

Секретар фльоти, Накс, сказав на пресовій конференції, що з часу торпедовання воєнних кораблів на Північному Атлянтику, добровольний запас до фльоти впав на 15 процентів, бо родичі не мають охоти давати на те згоду своїм синам, які ще не мають 21 року. Фльота потребує тепер 13,000 добровольців місячно, а починаючи з наступного липня потребуватиме 15,000 місячно. Накс каже, що коли не зголоситься потрібна скількість добровольців, воєнна фльота може використати рекрутів.

Ціни.

Секретарка праці, Перкинс, доносить, що ціни на товари, які купуються найманими робітниками та службовцями з низькою оплатою праці, у великих містах піднеслися від половини вересня до половини жовтня на 1.2 процента. Вона каже, що дослідження 18 річних продуктів в 19 містах вказують, що ціни на продукти також трохи піднеслися протягом першої половини листопаду.

Адміністратор цін, Гендерсон, заявляє, що ціни на деревляні, домашні меблі більше не йдуть вгору. Він звернувся до фабрикантів матраців, пружинних матраців, канап, метальових ліжок, подушок, аби вони затримали ціни на рівні 1-го листопаду. Він заявив, що уряд плянує стримати дальше піднесення цін на знаряддя до центрального парового огрівання, до огрівання води, до провітрювання. Також сказав, що фабриканти, що продукують більш ніж половину всього паперу до для писання, для книжок та друку (виключаючи газетного) не будуть більше підвищувати цін.

Першенство.

ОПМ видало наказ зменшити у великих фабриках на 10 процентів продукцію висисавачів пороху (вакуум клінерс) для домашнього вжитку. Також зменшити на дві-третині продукцію олов'яних листків для прикрас та для: тютюну, жвачної гуми, напитків, цукорків, фільмів і подібних річей. ОПМ також повідомляє, що в скорому часі буде встановлена нова система першенства, по якій фабрикантам необхідних річей матеріял буде уділюватися що три місяці, аби зменшити кількість аплікацій на першенство.

Першенство безробітним.

Спеціяльний асистент відділу розділовання замовлень при ОПМ, Негемкис, говорячи в Ст. Луіс, сказав, що замовлення армії й фльоти, разом на суму $31,577,09Ф дістали ті райони, де виникло безробіття в наслідок браку матеріялів для необоронної праці. Він сказав, що 10 районів, які включають 75 фабрик та одну цілу промисловість, були признані відповідними для отримання першенства.

Ринок праці.

Бюро Соціяльного Забезпечення повідомляє, що 475,000 робітників мають дістати працю, 100,000 мають бути звільнені в 9,900 індустріяльних закладах, відтепер до лютого. В повідомленню говориться, що біля 250,000 робітників буде принято до виробництва літаків та кораблів.

Бюро хліборобських оборонних звязків доносить, що „нколи будуть вжиті всі можливі засоби збереження та продуктивного використання людської сили... фармери не повинні мати поважних труднощів за браку робочої сили на наступний рік". Помічна директорка ОСД (Управа Цивільної Оборони), Е. Рузвелт, сказала на пресовій конференції, що ОСД плянує організувати „жіночу полеву армію" для допомоги при живах на наступний рік.

Реквізиція маєтків.

Президент екзекутивним розпорядком надав ОПМ право реквізиції маєтків, згідно з умовами, встановленими Конгресом, законами з 10. жовтня 1940. та 16. жовтня 1941. На вимогу ОПМ державні агенції є уповноважені до реквізиції маєтків, необхідних для державної оборони й яких неможливо дістати іншим шляхом.

ОПМ видав порівнання зусиль в оборонній індустрії в теперішних часах та за роки 1917-1918. Порівнання вказує що продуктивність кожного робітника значно зросла насті технічних удосконалень та зогляду на нижчі ціни держава дістає більше вартости на кожного витраченого доляра.

„Ленд-Ліз".

Адміністратор Стетініюс доносить, що допомога по „Ленд-Ліз" постійно зростала від $18,000,000 в березню до теперішньої загальної суми понад одного біліона долярів. Більше як 75 процентів з перших $7,000,000,000 видано на замовлення і новий фонд з $6,000,000,000 швидко розпреділяється. Департамент хліборобства доносить, що продукція сухого молока в Злучених Державах Америки мусить піднестися на 40-50 процентів, аби задовольнити вимоги Британії на 200,000,000 фунтів того продукту. Секретар державних справ, Гол, оголосив про заключення „Ленд-Ліз" умови з Ісляндією.

Оборонні видатки й податки.

Голова Федеральної Комісії Резерв, Іклес, промовляючи в Ню Йорку, сказав, що „оборонні видатки в середині наступного року будуть правдоподібно дещо більше як на 15 біліонів вижчими від видатків у середині біжучого року... Мусить бути введене додаткове оподаткования та дальші обмеження (щодо видатків споживачів)". Він надіється, що „дальше оподаткования в першу чергу зачепить корпораційні надмірні прибутки та середні й вищі персональні прибутки..." Кредитовий дорадник при ОПА, в промові в Шікаго, сказав, що „контроля кредиту так само як нове державне оподаткования спряє боротьбі з інфляцією".

Робітничі спори.

Голова ЮМВ Дж. Л. Луіс, погодився віддати справу спорів в вугільних шахтах на арбітрацію комісії, в склад якої входять: він, Б. Ферлес — голова сталевої компанії та Дж. Р. Стілман, який зрезигнував зо становища директора „Консиліейшен Сервис" аби заступати громадянство в комісії. Всі шахти приступили до праці, комісія почала свої наради в Ню Йорку.

Президент відіслав назад до своєї спеціяльної комісії спірну справу між управою залізниць та робітниками для дальшого дослідження. „Консиліейшен Сервис" повідомляє про полагодження 68 інших робітничих спорів.

АРТУР КОНИНГГЕМ, командант британської летничої сили в Африці (наліво). Світлину видимо знято, як він їв поспішно обід.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Гемтремк, Міш. — Урядники Українського Демократичного Клюбу (Іван Чайковський, голова; Михайло Бабій, скарбник і С. Золя, писар) закупили 13 примірників „Історії України" М. Грушевського і 6 книжок „Богдан-гетьман України" Ю. Вернадського і роздали їх: „Історію України" сенаторам Бровному і Вандербергови та конгресменови Тенеровичу, всім у Вашингтоні, а далі трьом американським часописам у Дітройті, губернатори стейту Мишиген, міській бібліотеці в Гемтремк та бібліотеці університету Вейн. Решту книжок розподано між членами.

АРГЕНТИНА ПРИГОТОВЛЯЄ КОНФЕРЕНЦІЮ ЛАТИНСЬКИХ ДЕРЖАВ

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина). — Аргентинський уряд подає, що його заходами буде скликана конференція 21 держав Полудневої Америки, яка має заявити поміч тих держав Північній Америці в її війні з японськими імперіялістами.

ВПЛИВИ СОВЄТІВ ЗРОСТУТЬ

КУЙБИШІВ. — Американський журналіст Солзбергер з Куйбишева подає, що Совєти вдоволені, що Британія виповіла війну Фінляндії, Мадярщині і Румунії. Бо цей факт по закінченні війни скріпить Совєти дипломатично. Совєти дивляться рожево на свою ролю після закінчення війни і переконані, що та роля буде велика.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПЕРЕБОРЩЕНИЙ ІДИВІДУАЛІЗМ.

Американці, як нація, слушно горді з цього, що вони індивідуалісти, що кожний любить і цінить свою особисту свободу, та що має кожному, який мішається в не своє діло право сказати — „тобі засі". На тлі свобід, які панують у цій країні, всі примандрувавші сюди народи мають найкращу нагоду розвинути без перешкод усі свої найкращі прикмети. Та на жаль, не так діється з українцями в Америці. Ми вже принесли туди зі собою з широкого степу, з Поділля, зі свобідних гір таку широку розвинену індивідуальну вдачу, що нам радше булоб потрібно її приборкати, ніж давати їй можливість дальшого неконтрольованого розросту. Бо ми, замісць навчитися користати зі свобідних уладжень Америки і струю нашого індивідуалізму спрямовувати в збірні, організовані одиниці, дали вільний хід кожний своїй вдачі і позволили на перезрілість індивідуалізму, яка з черги зродила хаос і все те, що за хаосом іде: зневіра у власні сили, недовірчивість в свої групові підприємства та стороненя від організованого громадського життя.

Ці заключення основані на теперішнім образі не політичного (бо це справа політичних провідників), а господарського і бизнесового ступня організованости української суспільности в Америці. І саме про цю справу тепер знов час (ця річ ніколи не перестає бути актуальною) заговорити. Переважаюча більшість з нас заробляє на прожиток з продуктивних занять, промислу та торговлі, одним словом з бизнесу. Тому життєвою конечністю усіх цих, які живуть з бизнесу, є посвятити бодай трохи часу і труду глибшому пізнанню бизнесу і його можливостей, та згодом, пізнавши бодай елементарні засади сучасного економічного життя, піти одиноким шляхом який ці засади вказують: гуртовання індивідуальностей в групи, взаїмна поміч цих груп одна другій і здобуття правдивої економічної незалежности дорогою оперття кожного приватного підприємства на спільний гурт. Це очевидно пляни далекі і трудні, але працю над підвалинами можна і треба зачати зараз. Ніщо не шкодить, що кожний гросерник, чи інший дрібний купець, хоче мати власний бизнес і сам ним без чийого небудь втручування орудувати. Нехай так по вподобі кожному, остає. Але це зовсім не перешкоджує, щоби всі індивідуальні купці і всі купці індивідуалісти належали до власних гуртів, організацій і помагали собі на початок бодай виміною думок та порад. Перший фундамент до цего вже маємо: Союз Українських Бизнесменів в Ню Йорку. Та ніналощо не здасться нам ця організація, якщо ми як завзяті індивідуалісти будемо від неї сторонити, або якщо будемо нереально думати, що якесь діло само дасться зробити. Можна зробити багато і властиво ми ще навіть нічого не зачали, але до цего треба трохи більше довіря до себе самих і трохи приборкання переборщеного індивідуалізму.

Роман Олесницький,
Ню Йорк, Н. Й.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ОРҐАНІЗАЦІЇ ВИЯВЛЯЮТЬ ЛЬОЯЛЬНІСТЬ АМЕРИЦІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ В ПАРАДІ ОБОРОНИ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ (Па.). — Дня 6. грудня ц. р. відбулася тут велика парада, присвячена обороні Америки, в якій взяли масову участь горожани українського походження тя їх організації. Українську групу очолював майор Дармограй. Ця група була найкраще зарепрезентована з усіх інших чужинецьких груп. Зокрема треба зазначити, що була численно заступлена українсько-американська молодь в українських національних строях. Головно добре списалося українське жіноцтво. Була теж добра орхестра. Тисячі американців гаряче оплескували українців у цій великій параді, що була символом льояльности та відданости Америці. В Підготовний Комітет входили: майор Дармограй, М. Рибак і І. Борисевич.

САМОСТІЙНИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ ЗАКЛИКАЄ ДО ПОМОЧІ АМЕРИКАНСЬКОМУ ЧЕРВОНОМУ ХРЕСТОВИ

НЮ ЙОРК. — В днях 6. і 7. грудня, 1941. р. відбувся річний зїзд Самостійного Золотого Хреста при 22 7-ма вулиця в Ню Йорку. Зїзд на який прибули 31 делегатки, перепроваджувала пані Т. Матковська з Рачестер, Н. Й. Зїзд ухвалив резолюції, в яких піддержав політику президента Рузвелта та завзивав українське жіноцтво до активної праці в користь Американського Червоного Хреста. Вислано телеграму до президента Рузвелта. До нової управи вибрано: С. Галичин, голова; А. Середа й п-і Росоловська, заступниці, А. Литвин, секретарка, С. Гурин — касієрка. Вечером в неділю відбулася вечеря, на яку загостила з дочкою пані Б. Джексон, голова чужинецьких груп нюйорського чаптеру А. Ч. Хреста. В промові, виголошеній до делегаток і гостей, пані Джексон закликала українське жіноцтво до активної праці в рядах Американського Червоного Хреста. Вона також зложила подяку членству Самостійного Золотого Хреста за дотеперішню працю в рядах цеї гуманітарної організації.

Підчас вечері промовляли ще: о. І. Забава, адв. М. Пізнак, Д. Галичин, асемблимен С. Ярема, В. Душник, п-і Ю. Яремова, п-і К. Гегель і Р. Сліпий. Всі промовці стверджували, що в теперішній час, коли на Америку брутально напала Японія, всі горожани українського походження повинні піддержувати вашингтонський уряд та його змагання відбити напад ворога.

Підчас вечері зібрано $33 на Американський Червоний Хрест. Молоденька солістка п-а С. Брилінська відспівала ряд українських пісень. Вечеру, якою провадила п-і С. Галичин, закінчено відспіванням „Май Контрі" й „Ще не вмерла Україна".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

15-літній ювилей Тов. „Дністер", 361. від. У. Н. Союза.

В неділю, 23. листопада ц. р. Тов. „Дністер", найбільший відділ Українського Народного Союзу, обходив своє 15-літнє існування відправою в церкві св. Юрія за померших членів і торжественним бенкетом. Ця річниця останеться надовго в памяті членів не тільки в Ню Йорку, але також по цілому краю, бо „Дністер" зумів виказатися дуже гарними здобутками на полі союзової праці.

З історії „Дністра".

Тов. „Дністер", 361. від. У. Н. Союзу, повстало зо злуки двох місцевих відділів, а це 143. від. „Вільні Козаки м. Львова" й 172. від. „Вільність в Америці" ще в листопаді 1926. р. Найбільше трудів коло тої злуки положили: І. Добрянський, тодішний менаджер У. Н. Дому в Ню Йорку, Михайло Никифорчин, тодішний голова Союзу Українських Товариств в Ню Йорку й Ілія Гузар, голова для цеї справи спеціяльного комітету. До першого уряду „Дністра" увійшли були такі члени: Ілля Гузар, голова; Михайло Литвинишин, рек. секретар, Михайло Никифорчин, фін. секретар, Михайло Боднар, касієр. При повстанні відділу „Дністер" мав 148 членів.

З того часу Тов. „Дністер" почав постійно зростати, бо наші громадяне бажали й бажають зєднання, а не розбиття. Та найбільший зріст „Дністра" в його членстві припадає на 1935. р. А це сталося в наслідок реформи союзових грамот, які поставлено на рівні з найкращими американськими асекураційними організаціями. В 1940. р. „Дністер" зорганізував в одному році 127 нових членів.

За 15 літ свого існування „Дністер" перепустив через свою касу $262,730.79, з чого до головної канцелярії У. Н. Союза вислано як членські вкладки $147,142.80. Бенефіти хорим членам виносили $32,608.00, а на заплачення посмертного пішло $6,860.00. Виплачено рівнож $800 надзвичайних допомог потребуючим членам.

За той час померло 36 членів „Дністра", які були обезпечені на $29,000.00 і які за життя вплатили до посмертного фонду $6,495.96. Родини померших одержали $22,504.04. Крім того виплачено $4,855.00 з фонду запомог.

Поміч рідному краєві — та нашій справі в Америці.

Тов. „Дністер" постійно дбав про допомогу Рідному Краєві та про ріжні добродійні та народні цілі в Америці. На ці потреби члени „Дністра" переводили збірки, коляди а також товариство давало пожертви зо своєї каси. В книгах „Дністра" записано ті цілі: сиротинець, Рідна Школа в Галичині, Народна Лічниця у Львові, Рідна Школа в Ню Йорку, Школа в Стемфорді, Конн., потерпівші від повені, голодуючі в краю, інваліди, Карпатська Україна, поміч студентам в Америці й краю поміч емігрантам за границею, Світова Вистава в Шікаго й Ню Йорку, політичні організації в краю й в Америці, й т. п. На ці потреби вислав „Дністер" за 15 літ існування $7,329.15. „Дністер" відчуваючи потребу У. Н. Дому в Ню Йорку, закупив уділів на $1,830 та дав мортґедж на нього в сумі $2,100.00.

„Дністер" не відказувався рівнож від співпраці з іншими українськими національними організаціями й церковними громадами. Коли тільки зайшла потреба, його члени організовано піддержували всякі більші чи менші національні й громадські почини.

Нині „Дністер" є найбільшим відділом У. Н. Союза в цілій Америці. Він має 667 дорослих членів, 136 малолітних, а 36 членів, які належать лише до „Дністра". Разом отже він має 839 членів та 928 грамот. Лиш 204. від., також в Ню Йорку, може дорівнятися щодо числа „Дністрови". Майже одна третя всіх членів „Дністра" це тут роджена вже молодь.

В теперішньому ювилейному році до управи „Дністра" входять; Степан Ковальчук, голова; його заступники: Н. Левкович і А. Карабін; Дмитро Чорнюк, рек. секретар; Петро Кучма, фін. секретар; Іван Галичин, касієр; його заступник Михайло Никифорчин; члени контрольної комісії: В. Вінтоняк, Н. Пізнак і Я. Воробець.

Богослуження за померших членів і ювилейний бенкет.

В неділю, 23. листопада відбулася рано панахида в церкві св. Юрія за померших членів „Дністра". В панахиді взяли організовану участь з прапорами такі братні організації: 130. від. У. Н. Союза (Братство св. Володимира), 204. від. У. Н. Союза, 69. від. У. Н. Союза (Тов. „Зоря"). Крім союзових відділів були представники Тов. „Просвіта" та української православної парохії св. Володимира — всі з Ню Йорку. Панахиду відправив о. О. Ананевич. Вечером відбувся в салі „Сентрал Пляза" величавий бенкет, в якому взяло участь біля 600 учасників. На бенкеті були також американці, а саме конгресмен 14. виборчої округи Артур Кляйн, який казав, що українці повинні боротися не тільки проти панування Гітлера над Україною, але також і проти комуністичного режіму Сталіна, С. ДіФалько, нововибраний радний Ню Йорк Кавнті й лідер демократичний 8. округи А. Розенталь. Всі вони заохочували до праці в користь краєвої оборони Америки, як також до помочі поневоленому українському народові в Европі.

Головну промову підчас бенкету виголосив головний рекордовий секретар У. Н. Союза, Д. Галичин. Він начеркнув головні напрямні Українського Народного Союза, який не тільки є асекураційною організацією, але також відграє провідну ролю серед української еміграції в Америці. Асемблимен С. Ярема, член „Дністра", говорив про користи, які дає „Дністер" тут родженій молоді, а головний У. Н. Союза М. Мурашко з нагоди 15-літнього ювилею зложив привіт від головного уряду Батька-Союза.

Бенкет був добре зорганізованою за примірною імпрезою. При його відкритті орхестра відіграла американський гимн „Стар Спенглед Баннер" та український „Ще не вмерла Україна". Голова Ювилейного Комітету М. Левкович відчинив бенкет короткою промовою та передав ведення вечері адв. М. Пізнакові, членові „Дністра". Парох української греко-католицької церкви св. Юрія о. І. Забава отворив властиву вечеру молитвою. Опісля голова „Дністра" С. Ковальчук привітав численних представників і гостей, а П. Кучма, секретар „Дністра" здав короткий звіт з діяльности відділу.

Бенкет мав також артистичну програму, яку виконав член „Дністра" М. Скоробогач зо своїм хоровим ансамблем. На добірну програму його виступу складалися композиції М. Лисенка, Д. Котка й Б. Вахнянина. Солістка п-а Балинська відспівала гарно дві пісні, а п-а Малетич відіграла на гармонії вязанку українських народніх пісень. При пяні акомпанювала п-а О. Дмитрів.

Потім товстместер представив присутнім гостей і комітетових, що сиділи за почесним столом, а між якими був відомий український бандурист проф. В. Ємець. Бенкет замкнув молитовним словом о. Л. Весоловський, парох укр. прав. церкви в Ню Йорку.

Хочеться вірити, що 15-літній ювилей Тов. „Дністер" оставить щось більше між милий тільки спомин та вражіння. Оставить він гарні й тревалі здобутки на союзовому полі, а добрий примір солідної організації для всіх інших українських організацій в Америці.

Члени „Дністра" мають з чого бути гордими. Вони створили одну з найсильніших наших організаційних клітин в Америці. Віримо, що наступні роки праці „Дністра" в нічому не зменшать тої гарної опінії, яку про нього має все союзове членство.

В. Д.

БЕЛЬҐІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ЖЕНИТЬСЯ

БРУКСЕЛЯ. — Бельґійський король Леопольд III., що тепер знаходиться під німецьким домашним арештом, оженився зо звичайною нетитулованою дівчиною, донькою бувшого бельґійського міністра Баельса. Бельґійські церкви проголосили цю новину бельґійському народови. Діти з того другого подружа не будуть уповноправнені до бельґійського престолу. Леопольд III. був попередньо одружений з королевою Астридою, яка згинула з 1935. р. в автомобільній катастрофі в Швайцарії. З цього першого подружа було троє дітей.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Вас. Великого, від. 364., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 2:30 пополудні, в Українськім Домі на Іст Сайд, 3161 — 93. вул. Обовязком кожного члена бути на зборах. Також проситься довгуючих членів вирівнати свій довг не пізніше як до 20. грудня, щоб можна замкнути рахунки і не переносити довгу на наступний рік. Також будеться принимати нових членів до Братства і У. Н. Союзу, а щоб закінчити цей рік успішно, то кожний член повинен привести нового кандидата в члени на збори. — Мих. Бурко, предс.; Ст. Кравчук, кас.; Іван Сподар, секр.

КАЛУМЕТ СИТІ, ІЛЛ. — Річний мітінг Тов. ім. І. Франка, від. 80., відбудеться в неділю, 14. грудня, в 4. годині пополудні, під ч. 416 — 154 Place, Calumet City, Ill. Прошу всіх членів прийти, бо маємо важні справи до полагодження і вибір нового уряду. — М. Маркевич, секр.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

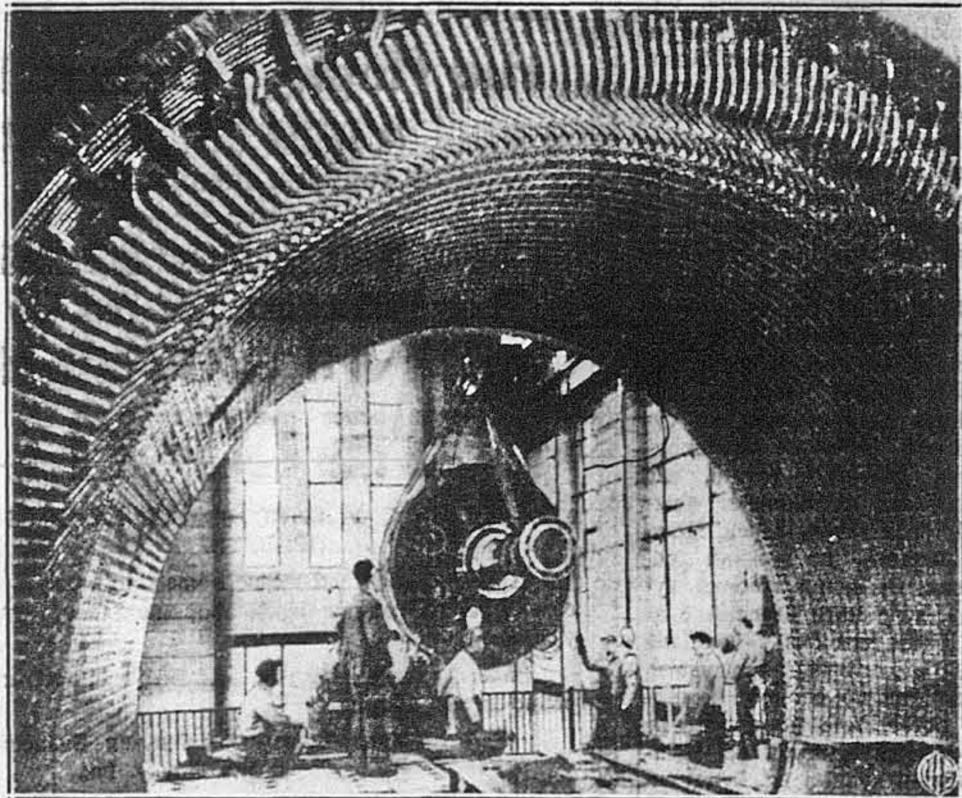
ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 14. грудня, в годині 1. пополудні. Проситься всіх членів прийти на збори й вирівнати свої вкладки, ухвалити собі день на річні збори. Також принести гроші за книжечки, щоби можна обійтись без перенесення довгу на наступний рік. — Т. Калмук.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. І. Франка, від. 334., відбудуться 14. грудня в У. Н. Домі в 1. годині по обіді. Проситься всіх членів прийти на збори, бо то вже останні збори т тім році. Хто довґує до Товариства прошу прийти і вирівнати свій довг, щоби не зіставив довгу до перенесення на наступний рік. Так само будеться вибирати статутову комісію і призначити день на річні збори і день для контролі. — За уряд: Н. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

ҐВІЛІНҐ, В. ВА. — Річні збори відділу 56. відбудуться в неділю, 14. грудня, в год. 2. на галі церковній. Всі члени обовязково повинні явитись. — І. Ковальчик, гол.; П. Вітенко, кас.; М. Медвідь, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 251., відбудуться в неділю, 14. грудня, зараз по Сл. Божій. Це останні місячні збори, тож кожний член має обовязково на ці збори явитися. Котрі довгують до Тов., повинні свої довги вирівнати, щоб довгу не переносити на наступний рік. Також маємо назначити собі день, коли мають відбутись річні збори. —За уряд: М. Карась, предс.; Н. Страп, секр.-кас.; Й. Керик, рек. секр.

ВЕЛИКИЙ ВІТЕР. Найбільший в світі електричний індукційний мотор, котрого будуть уживати для роблення вітру для пробування літаків. Мотор має досить сили створити вітер скорости 400 миль на годину. Мотор важить 56 тон і має сили 40,000 парових коней.

ТАРЗАН, ч. 461. Незрівнаний поєдинок.

Між Тарзаном і Вилйеном вивязався поєдинок. А тому, що Тарзан мав при собі тільки малий ніж, Вилйено був певний, що справиться з ним скоро.

Вилйено добув меча і пустився до Тарзана. Але перед кожним його замахом Тарзан спритно відскакував, а меч прорізував тільки повітря.

Зеля з острахом слідкувала за тою боротьбою. Її почуття були роздвоєні між льояльністю супроти Тарзана і захопленням до Вилйена.

Зате льояльність Тома супроти Тарзана була всеціла. Він бачив, що Вилйено виграє, бо має меча. Тому Том постановив щось у тій справі зробити.